

ผลิตภัณฑ์
เครื่องจักสาน บ้านนาเทยว
เมืองนครศรีธรรมราช

สินค้าที่ระลึก เมืองนครศรีธรรมราช

สมพุทธ ฤๅเจน

นักท่องเที่ยวไม่ว่าชนชาติใดชอบที่จะใช้เวลาซื้อของที่นั่นที่เดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวและเป็นอันดับสุดท้ายก่อนที่จะเดินทางออกไปจากแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทั้งหลายมักจะบอกว่าเสื้อผ้า กระเป๋าเดินทาง และของที่ระลึกอื่นๆ ซื้อระหว่างการเดินทางไปที่นี่บางคนที่มีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศบ่อยๆ มักจะรองนกว่าตนเองจะมีโอกาสเดินทางไปยังเมืองใดเมืองหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อสินค้าบางรายการจากห้างที่มีชื่อของสินค้าชนิดนั้น

นักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเป้าหมายในการซื้อของ ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากบริเวณที่เป็นชายแดน การเดินทางไปยังชายแดนเพื่อการซื้อของเป็นสิ่งจูงใจอันดับแรกๆ ดังนั้นตามเมืองชายแดนจึงมีร้านค้าสร้างขึ้นเป็นอันมาก โดยมีลูกค้าเป้าหมาย คือ คนของประเทศเพื่อนบ้าน

ความหมายของสินค้าที่ระลึก

ความหมายในวงแคบ หมายถึง สินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อกลับไปยังภูมิลำเนา เพื่อเก็บไว้เป็นสิ่งเตือนใจว่า ครั้งหนึ่งเคยเดินทางไปที่นี่ แต่ในปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวขยายตัวอย่างกว้างขวาง การคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็ว ช่วยให้การซื้อของกลับบ้านทำได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นการซื้อสินค้ากลับบ้านจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะของที่นำไปเป็นที่ระลึกแต่อย่างเดียว ดังนั้นคำจำกัดความ คำว่า สินค้าที่ระลึกจึงน่าจะหมายถึง

"สิ่งของใดๆ ก็ตามที่นักท่องเที่ยวซื้อและนำสินค้านั้นกลับไปยังภูมิลำเนาของตน" ไม่ว่าจะมิวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นของที่ระลึก หรือเป็นของฝากก็ตาม

เป็นที่แน่ใจได้ว่าการซื้อของเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชอบที่จะซื้อสินค้าที่เป็นส่วนตัว หรือของที่ระลึกแปลกๆ และจะรู้สึกผิดหวังถ้าในแหล่งท่องเที่ยวไม่ค่อยมีสินค้าให้เลือกซื้อสินค้าที่ระลึกมีส่วนช่วยแหล่งท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลายอย่าง เช่น

๑. สินค้าที่ระลึกช่วยประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้าเฉพาะบางอย่าง เช่น พรม สร้อยผ้า หรืองานหัตถกรรมต่างๆ รวมทั้งผลงานด้านศิลปะอื่นเป็นค่าที่ใช้คู่กับแหล่งท่องเที่ยว (เช่น พรมเปอร์เซีย นาฬิกาสวิส) และเป็นที่ระลึกถึงของคนบางคนที่ไม่เคยไปเยือนที่แห่งนั้นเลย

๒. สินค้าที่ระลึกสร้างความตื่นตัวให้แก่แหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวน้อยคนนักที่จะใช้เวลาทั้งหมดไปกับการชื่นชมความงามของธรรมชาติ ประสาทราชวัง หรือการแสดงพื้นเมือง การซื้อของเป็นสิ่งหนึ่ง

ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเสมอ

๓. สินค้าที่ระลึกเป็นการสร้างงานการขายปลีก ซึ่งเป็นการสร้างงานให้คนในถิ่น

๔. สินค้าที่ระลึกช่วยสร้างอุตสาหกรรมในครัวเรือนของคนในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเภทสินค้าหัตถกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยอนุรักษ์รูปแบบทางศิลปะท้องถิ่นและวัฒนธรรม

ลักษณะของสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

ไม่ใช่สินค้าทุกชนิดเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว มีสินค้าบางตัวที่ต้องเลือกเพื่อเสนอให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก ซึ่งตรงกับการเลือกชื่อของนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ข้อพิจารณาต่อไปนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษ คือ

๑. เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ที่เน้นขายให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีความสำเร็จสูง จะต้องสะท้อนถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ตนชื่อผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะรายการของที่ระลึก และของขวัญผลิตภัณฑ์บางอย่าง

เครื่องถมเมืองนคร

เช่น ผ้าทอเกาะยอ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน ร่วมก่อสร้าง เครื่องถมเมืองนคร เป็นต้น ส่วนเป็นตัวแทนของแหล่งท่องเที่ยว นั้น นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาจะได้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นจะก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือน และนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งมีความปรารถนาจะซื้อสินค้าท้องถิ่นจะทำให้เกิดอุตสาหกรรมที่สำคัญ และจะกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตรา จากภายนอกเข้าสู่ท้องถิ่นนั้น

อย่างไรก็ดี ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น อาจทำให้เกิดผลกระทบได้ทั้งทางบวกและทางลบต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวได้สินค้าที่ขาดคุณภาพ หรือราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง

๒. เป็นผลิตภัณฑ์ที่เครื่องหมายการค้า เป็นที่รู้จักกันดี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีฐานะดีจะเลือกซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าต่างๆ หรือหาซื้อยากในท้องถิ่นของตน หรือเป็นสินค้าที่มีการผลิตเพียงน้อยชิ้น การขายสินค้าประเภทเช่นนั้น จะทำให้ผู้ขายได้รับเงินจำนวนมาก

๓. แหล่งที่ตั้งเพื่อจำหน่ายสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว แหล่งที่ตั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว และการจัดวางสินค้าภายในร้าน เป็นปัจจัยที่มีกรกล่าวถึงในความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผลิตภัณฑ์ในด้านการตลาด โดยทั่วไปแล้วแหล่งที่ตั้งของร้านค้ามีความสำคัญอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นร้านค้าสำหรับนักท่องเที่ยวจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพิ่มขึ้นอีก

นักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางทุกประเภทมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ไม่คุ้นเคยกับสถานที่ที่ไปเยือนและไม่สะดวกในการเดินทาง ดังนั้น นักท่องเที่ยวจึงไม่นิยมไปซื้อของที่ไกลจากที่พักแรมเกินไป ความสะดวกจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ ค่าเช่าพื้นที่แคบๆ ใกล้โรงแรม หรือแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวมากๆ จึงค่อนข้างสูง และไปกระทบต่อราคาขายปลีกของผลิตภัณฑ์ด้วย

แหล่งที่ตั้งของร้านค้าที่รวมกันอยู่เป็นกระจุกตามประเภทของสินค้าเป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ

แกะหนังตะลุงเป็นสินค้าที่ระลึก

ทำให้เกิดความปรารถนาทางจิตวิทยา การมีสินค้าวางขายมากมาย และตามข้อเท็จจริงบรรดาพ่อค้าเหล่านี้จะเป็นเพื่อนร่วมธุรกิจมากกว่าจะเป็นคู่แข่งกัน และยังก่อให้เกิดเป็นสิ่งที่สนใจเพิ่มขึ้นมากกว่าที่จะแยกกันอยู่ ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจเหมือนๆ กัน ในด้านคุณภาพและราคา แต่ด้วยเหตุผลที่ผู้ซื้อสามารถเปรียบเทียบในด้านราคา ขนาด สี และคุณภาพ จะช่วยให้ขายผลิตภัณฑ์ได้จำนวนมากขึ้น

๔. ขนาดของผลิตภัณฑ์และการบรรจุหีบห่อ ผลิตภัณฑ์ที่นักท่องเที่ยวซื้อมักจะนำไปโดยการบรรจุในกล่อง หรือกระเป๋าหิ้ว ซึ่งหมายถึงว่าจะต้องออกแบบให้สะดวกในการติดต่อบรรยากาศเดินทาง นักท่องเที่ยวจะต้องเผชิญกับปัญหาข้อจำกัดในด้านน้ำหนัก และขนาดที่จะนำติดตัวไป และมักจะไม่ชอบนำของที่มีลักษณะเทอะทะไปกับตัวขณะเดินทาง โดยเฉพาะการเดินทางทางเครื่องบิน และของนั้นไม่สะดวกที่จะวางไว้ได้ที่นั่ง หรือวางบนที่เก็บเหนือศีรษะ

ร้านจำหน่ายปลีกจำนวนมากมักจะแก้ปัญหาเหล่านี้ โดยจัดบริการพิเศษในการบรรจุหีบห่อเพราะถือว่าความสำเร็จของการขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับบริการบรรจุหีบห่ออย่างหนึ่ง

สินค้าที่ระลึกนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีสินค้าที่ระลึกเด่นๆ อยู่หลายรายการ เป็นสินค้าที่มีประวัติการผลิตมายาวนาน เป็นที่ยอมรับของตลาดอย่างชัดเจน บางรายการนั้นเป็นสินค้าที่มีราคาแพง และบางรายการเป็นสินค้าที่มีราคาถูก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีต้นตอการผลิตอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และมีการพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น เช่น

๑. เครื่องถมนครศรีธรรมราช เป็นศิลปหัตถกรรมของชาวนครศรีธรรมราช เครื่องถมมีทั้งที่เป็นภาชนะและเครื่องประดับ ทั้งที่เป็นถมเงินและถมทอง ปัจจุบันยังมีช่างฝีมืออยู่จำนวนไม่น้อย ขั้นตอนการผลิตต้องอาศัยความชำนาญเป็นพิเศษ และต้องใช้เวลา ดังนั้นเครื่องถมจึงมีราคาค่อนข้างแพง รูปแบบของผลิตภัณฑ์เครื่องถมที่มีทำกันแพร่หลาย เช่น ชันนํ้า พานรองกำไล เครื่องฟวง หัวเข็มขัด เข็มกลัด เป็นต้น ปัจจุบันวิชาช่างถมมีการเรียนการสอนอยู่ที่วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

๒. ผลิตภัณฑ์จากลิפה ลิפהเป็นแก้วลึขชนิดหนึ่งมีขนาดเล็ก เปลือกของลิเฟามีความแข็งและเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อนแก่ตามชนิด ชาวนครศรีธรรมราช รู้จักนำเปลือกของเถาลิเฟามาทำเป็นภาชนะใช้กันเป็นเวลานาน โดยเฉพาะการทำเป็นกระเป๋าย่างประณีต และนำเอางานฝีมือเครื่องถมมาประกอบจนเป็นสินค้าที่ระลึกที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันได้มีการดัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น พัด หมวก ถาดใส่ผลไม้ เป็นต้น

๓. ผลิตภัณฑ์จากกระจูด กระจูดเป็นพืชขึ้นงอกงามตามธรรมชาติบริเวณที่ดินซึ่งเป็นพรุน้ำขังอำเภอทางตอนใต้ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะอำเภอชะอวด มีกระจูดขึ้นงอกงาม ชาวบ้านนำกระจูดมาสานเป็นเสื่อใช้ในครัวเรือนมาเป็นเวลานาน สมัยก่อนนอกจากสานเป็นเสื่อแล้วมีการสานเป็นกระสอบ เพื่อให้ประโยชน์หลายประการ ปัจจุบันได้รับการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายและมีการย้อมสีกระจูด เพื่อให้มีสีสันนำใช้มากขึ้นผลิตภัณฑ์จากกระจูดนอกจากเสื่อแล้ว ยังมีการออกแบบเป็นหมวกกระเป๋าย่างเอกสาร แฟ้ม เป็นต้น

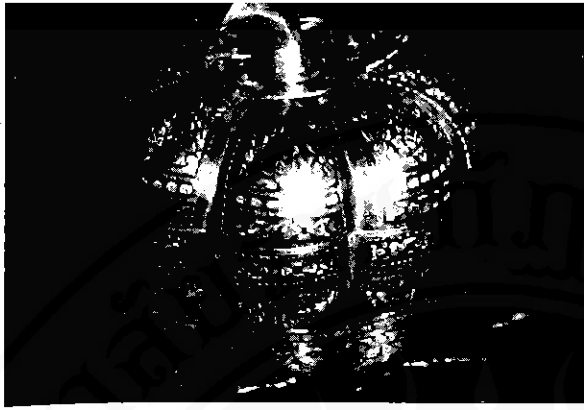
๔. ผลิตภัณฑ์การแกะหนัง เป็นสินค้าที่ระลึกที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวอีกอย่างหนึ่งของนครศรีธรรมราช เริ่มด้วยการมีผู้เร่ขายรูปหนังตะลุงที่เป็นรูปพระ รูปนาง รูปยักษ์ ตัวตลกต่างๆ แต่ปัจจุบันมีการนำเอารูปหนังตะลุงขนาดใหญ่ไปใช้ตกแต่งสำนักงาน ใช้มอบเป็นของขวัญที่ระลึก และได้พัฒนารูปแบบเป็นอย่างอื่นมากขึ้น เช่น พวงกุญแจ พัดโมบาย เป็นต้น

๕. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ที่มีชื่อเสียงมากก็คือผ้ายกเมืองนคร และผ้าทออื่นๆ แต่ปัจจุบันคนที่ทำอาชีพทอผ้ามีจำนวนลดลง เพราะสู้กับผ้าจากโรงงานไม่ได้ เป็นหัตถกรรมที่สามารถเสนอเป็นตัวเลือกให้นักท่องเที่ยวได้ ถ้ามีการส่งเสริมกันอย่างจริงจัง

๖. ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ เป็นสินค้าที่ระลึกที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอันมาก มีร้านค้าขายสินค้าประเภทนี้อยู่บริเวณเดียวกัน ใกล้เคียงสำนักงานการท่องเที่ยว สาขานครศรีธรรมราช แห่งใหม่ และบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นผลิตภัณฑ์ที่นำเอา ทองคำ เงิน นาก ผสมผสานกับ พวกพลอยต่างๆ เป็นสร้อยคอ สร้อยมือ เข็มกลัด

เครื่องถมและกระเป๋าย่างลิเฟา

กระดุม กำไล และอื่นๆ อีกมาก ที่นิยมกันมาก ได้แก่ สร้อยสามกษัตริย์ สร้อยสองกษัตริย์ เป็นต้น งานฝีมือประณีต เป็นที่ถูกใจของนักท่องเที่ยว

นอกจากสินค้าที่ระลึกดังกล่าวแล้ว ยังมีงานฝีมือของชาวนครศรีธรรมราชอีกมากที่สามารถเสนอเป็นตัวเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวได้

บทบาทของจังหวัด เกี่ยวกับสินค้าที่ระลึก

สินค้าที่ระลึกเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง การที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสินค้าที่ระลึกให้เลือกหลายอย่างถือเป็นข้อได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นสินค้าที่ระลึกจึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มขึ้น ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่หลายหลาก ความรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวอยู่ที่ทั้งระดับจังหวัดและภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเหล่านั้น ซึ่งจะต้องร่วมกันดูแลในด้านต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบคุณภาพและควบคุมมาตรฐานคุณภาพสินค้าให้สอดคล้องกับราคา เพื่อให้ นักท่องเที่ยวไม่ผิดหวังในการซื้อสินค้าชิ้นนั้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ พัฒนาคุณภาพของสินค้าผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว การออกตราประกันคุณภาพ การจัดทำคู่มือในการซื้อสินค้าที่ระลึก แนะนำการใช้ประโยชน์ เป็นต้น

๒. การควบคุม ดูแล คุณภาพของผู้ให้บริการ แก่นักท่องเที่ยว เช่น การอบรมพนักงานขายของ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บทบาท และความสำคัญของผู้ให้บริการต่อความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่รีบกวานจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ เช่น การเข้าซื้อให้ซื้อของ โกงราคาสินค้า การปลอมแปลงหรือปลอมปนสินค้า เป็นต้น

๓. การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสถานที่ซื้อขาย โดยอาจจัดรูป ศูนย์สินค้าพื้นเมืองตลาดท้องถิ่น การวางสินค้าที่ระลึกตามห้างสรรพสินค้า เพื่อให้ นักท่องเที่ยวหาซื้อได้สะดวก การบรรจุหีบห่อสิ่งของที่ นักท่องเที่ยว เพื่อนำกลับภูมิลำเนาได้สะดวก

๔. การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการชำระเงิน เช่น การรับบัตรเครดิต ระบบการเก็บเงินปลายทาง ระบบการผ่อนชำระ เป็นต้น

๕. บทบาทของจังหวัดในการส่งเสริมการลงทุนขนาดเล็ก เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจในการผลิต สินค้าที่ระลึกในครอบครัว ให้มีทุนหมุนเวียนเพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพ ปริมาณของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๖. การโฆษณาส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสม เช่น การจัดนิทรรศการสินค้าตามสถานที่ต่างๆ การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ การจัดประกวดผลิตภัณฑ์ตาม โอกาส เป็นต้น

สินค้าที่ระลึกนครศรีธรรมราช จะเป็นตัวประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวนครศรีธรรมราชได้เหมาะสมเพียงใด จะต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่าย การมองเห็นความสำคัญ สินค้าที่ระลึกว่ามีส่วนช่วยด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการเห็นคุณค่าด้านการประชาสัมพันธ์บ้านเมือง ถึงเวลาที่จะต้องเอาจริงกับเรื่องนี้กันได้แล้ว